

V I Lenin

Tal om kriget på Arbetar- och soldatdeputerades sovjets 1:a allryska kongress den 9 (22) juni 1917

Kamrater! Tillåt mig att som inledning till en analys av krigsfrågan återkalla i minnet två ställen ur det upprop till alla folk, som publicerades den 27 (14) mars av Petrograds Arbetar- och soldatdeputerades sovjet:

”Stunden är inne – heter det i uppropet – att gå till energisk kamp mot alla länders regeringars erövringssträvanden. Det är på tiden att folken tar avgörandet av frågan om krig och fred i egna händer.”

På ett annat ställe i uppropet, riktat till den österrikisk-tyska koalitionen proletärer, heter det:

”Vägra att tjäna som verktyg för annexion och våld i kungarnas, godsägarnas och bankirernas händer.”

Det är två moment, som återupprepas i olika formuleringar i tiotals, hundratals och jag tror t. o. m. i tusentals resolutioner av arbetare och bönder i Ryssland.

Dessa två ställen påvisar enligt min mening allra bäst det motsägande, ohållbart förvirrade läge, som de revolutionära arbetarna och bönderna råkat i tack vare mensjevikernas och ”de folkligas” nuvarande politik. Å ena sidan är de för att kriget bör understödjas, å andra sidan tillhör de representanter för de klasser, som inte är intresserade i alla länders regeringars erövringssträvanden, och de kan inte låta bli att uttala det. Hur oklar denna psykologi och ideologi än är, så är den utomordentligt djupt rotad hos nästan varje arbetare och bonde. Det är medvetandet om att kriget föres på grund av alla länders regeringars erövringssträvanden. Men vid sidan härav ser vi en i högsta grad oklar insikt eller t. o. m. oförståelse för det faktum, att en regering, vilken styrelseform den än representerar, återspeglar bestämda klassers intressen, och att ställa regeringen och folket mot varandra, så som sker i det första av mig anförda citatet, är följaktligen den största teoretiska förvirring, den största politiska hjälplöshet, det är att döma sig själv och hela sin politik till en ytterst vacklande och osäker inställning och hållning. Och precis lika är det med slutorden i det andra citatet som jag läste upp, denna förträffliga uppmaning: ”Vägra att tjäna som verktyg för annexion och våld i kungarnas, godsägarnas och bankirernas händer.” Det är utmärkt, men man har bara utelämnat orden: ”även edra egna”, ty om ni, ryska arbetare och bönder, vänder er till arbetarna och bönderna i österrike och Tyskland, vilkas regeringar och härskande klasser för ett likadant roffar- och plundringskrig som de ryska kapitalisterna och bankirerna, som de engelska och franska; om ni säger: ”Vägra att tjäna som redskap i edra bankirers händer”, men släpper in edra egna bankirer i regeringen och placerar dem tillsammans med de socialistiska ministrarna, så förvandlar ni alla edra upprop till noll och ingenting och vederlägger i handling hela er politik. I handling förmärkes ingenting av edra förträffliga strävanden och önsknings, ty ni bidrar till att Ryssland å sin sida för samma imperialistiska krig, samma erövringskrig. Ni råkar i motsättning till de massor, som ni representerar, ty dessa massor kommer aldrig att ställa sig på kapitalisternas ståndpunkt, vilken Miljukov, Maklakov o. a. öppet ger uttryck åt, då de säger: ”Det finns ingen brottsligare tanke än att kriget föres i kapitalets intresse.”

Jag vet inte, om denna tanke är brottslig, men jag tvivlar inte på att den är brottslig ur deras synpunkt, som i dag existerar till hälften och i morgon kanske inte kommer att existera – men den är den enda riktiga. Den ensam ger uttryck åt vår uppfattning av detta krig; endast den ger uttryck åt de förtryckta klassernas intressen, kampen mot förtryckarna. Och när vi säger, att kriget är ett kapitalistiskt krig, ett erövringskrig, och att man inte får göra sig några illusioner, så finns här inte ens en skugga av att enskilda personers, enskilda kungars förbrytelser skulle kunna framkalla ett sådant krig.

Imperialismen är ett bestämt stadium i världskapitalets utveckling. Efter decenniernas förberedelse har kapitalismen hunnit till den punkt, då en liten grupp oerhört rika länder – de är inte flera än fyra: England, Frankrike, Tyskland och Amerika – hopat sådana oerhörda rikedomar, som belöper sig till hundratals miljarder, koncentrerat i händerna på storbankirerna och storkapitalisterna – vilka på sin höjd utgör ett halvt dussin i vart och ett av dessa länder – en sådan gigantisk makt, som omslutit hela jorden och bokstavligen uppdelat hela jordklotet, taget i territoriell, i kolonial mening. I alla länder på jordklotet har dessa makters kolonier stött samman. Även ekonomiskt har dessa stater delat världen sig emellan, ty det finns inte ett sådant jordstykke på jordklotet, dit inte koncessionerna, inte finanskapitalets trådar trängt in. Här har vi underlaget för annexionerna. Annexionerna är intet fantasifoster, de har inte uppstått emedan människorna plötsligt förvandlats från fredsvänner till reaktionärer. Annexionerna är ingenting annat än det politiska uttrycket och den politiska formen för det jättebankernas herravälde, som oundvikligen uppstått av kapitalismen och som ingen är skuld till, ty aktierna är bankernas grundval, och aktiernas anhopande är imperialismens grundval. Storbankerna, som behärskar hela världen medelst kapital på hundratals miljarder, som förenar hela industrigrenar genom kapitalisternas och monopolisternas förbund – där har ni imperialismen, som söndrat hela världen i tre grupper av oerhört rika rövare!

I spetsen för den ena, den första gruppen, som i Europa är närmare oss, står England, i spetsen för de båda andra står Tyskland och Amerika, de övriga är tvungna att hjälpa till som hantlangare, så länge de kapitalistiska förhållandena består. Således, om ni har klart för er denna sakens kärna, vilken varje förtryckt människa instinktivt känner, vilken den väldiga majoriteten av ryska arbetare och bönder instinktivt är medveten om; om ni har den klar för er så inser ni hur löjligt det är att tänka sig en kamp mot kriget med ord, manifest, proklamationer och socialistiska kongresser. Det är löjligt därför att hur många sådana deklamationer ni än skulle avge, hur många politiska omvälvningar ni än gjorde, så skulle bankerna förbli allsmäktiga, även om ni störtat Nikolaj Romanov i Ryssland. Ryssland har tagit ett jättesteg framåt, det har kanske med ett språng nästan hunnit fatt Frankrike, som under andra betingelser på hundra år tillryggalagt samma väg, men förblivit ett kapitalistiskt land. Kapitalisterna blir kvar som förut. Om de makat ihop sig litet, så gjorde de det även 1905, men har det väl skadat dem? Om det är nytt för ryssarna, så har varje revolution i Europa visat, att arbetarna varje gång den revolutionära vågen stiger tillkämpar sig litet mera, men att kapitalisternas makt förblir makt. Kampen mot det imperialistiska kriget kan inte föras annat än som de revolutionära klasserna världsomfattande kamp mot de härskande klasserna. Det är inte godsägarna som är de avgörande, ehuru det finns godsägare i Ryssland och de spelar en större roll i Ryssland än någonstades i andra länder, men de har inte skapat imperialismen. Det har kapitalistklassen med de största finansmagnaterna och bankerna i spetsen gjort, och innan denna klass, som härskar över de förtryckta proletärerna, störtats, finns det ingen utväg ur kriget. Illusionen att man med proklamationer och upprop till andra folk skulle kunna sammansluta de arbetande i alla länder kan hysas endast ur inskränkt rysk synpunkt, då man inte vet hur pressen i Västeuropa, där arbetarna och bönderna är vana vid politiska omvälvningar och har sett dussintals sådana, skrattar ut dylika fraser och upprop. I Europa vet man inte att arbetarmassan verkligen rest sig i Ryssland, att arbetarna uppriktigt tror på sin sak och utdömer kapitalisternas i alla länder erövringssträvanden samt önskar befria folken från bankirerna. Men de, européerna, förstår inte varför ni, som har sådana organisationer som intet folk i världen har – arbetar-, bonde- och soldatdeputerades sovjeter – varför ni, som har vapen, skickar edra socialister som ministrar i regeringen. Ni utlämnar i alla fall makten åt dessa bankirer. I utlandet beskyller man er inte bara för naivitet, det vore ju ingenting att fästa sig vid, men även för hyckleri: européerna förstår inte längre naiviteten i politiken, de förstår inte längre att det finns tiotals miljoner människor i Ryssland, vilka för

första gången vaknar upp till liv, att man i Ryssland inte förstår sambandet mellan klasserna och regeringen, sambandet mellan regeringen och kriget.

Kriget är en fortsättning av den borgerliga politiken och ingenting annat. Den klass som härskar bestämmer politiken även under kriget. Kriget är politik alltigenom, det betyder att dessa klasser fortsätter att realisera samma syften på annat sätt. När ni skriver i edra arbetar- och bondeupprop: ”Störta edra bankirer” – så kommer därför varje klassmedveten arbetare i ett europeiskt land antingen att skratta åt er eller att gråta bittert och säga sig: ”Vad kan vi göra, när de där har störtat en halvild idiot och ett odjur till monark, vilka vi för länge sedan skaffat undan – det är hela vårt brott – och nu understödjer de ryska bankirerna med sina ‘nästan-socialistiska’ ministrar!?”

Bankirerna sitter fortfarande vid makten och bedriver sin utrikespolitik genom det imperialistiska kriget, i det de fullständigt upprätthåller de fördrag som Nikolaj II avslutat för Ryssland. Hos oss är det särskilt påtagligt. Den ryska imperialistiska utrikespolitikens grunddrag har inte fastställts nu, utan av den förra regeringen med den av oss störtade Nikolaj Romanov i spetsen. Det är han som avslutat dessa fördrag, de hålles hemliga, kapitalisterna kan inte publicera dem, emedan de är kapitalister. Men inte en enda arbetare eller bonde kan begripa detta virrvarr, ty han säger sig: om vi uppmanar till att störta kapitalisterna i andra länder, så måste vi framför allt göra oss av med våra egna bankirer, annars kommer ingen att tro oss och ingen kommer att ta oss på allvar. Man kommer att säga om oss: ni är naiva ryska vildar som skriver ord, vilka i och för sig är förträffliga men inte har något praktiskt innehåll; eller också kommer man att tänka ändå värre om oss och anse oss för hycklare. Sådana uttalanden kan ni verkligen finna i den utländska pressen, i fall tidningar av alla schatteringar fritt kunde komma över gränsen till Ryssland och inte kvarhållas i Torneå av de engelska och franska myndigheterna. Ett enda urval av citat ur de utländska tidningarna skulle övertyga er om, vilken skriande motsättning ni råkar i, hur otroligt löjlig och oriktig den idéen är, att man skulle kunna bekämpa kriget med socialistiska konferenser, genom överenskommelser med socialister på kongresserna. Om imperialismen vore enskilda personers skuld eller brott, då kunde man inte komma någon vart med socialismen. Imperialismen är det sista stadiet i kapitalismens utveckling, då den kommit så långt, att hela världen är uppdelad i bitar och två jättegrupper är inbegripna i kamp på liv och död. Antingen måste du tjäna den ena eller den andra gruppen eller också störta bägge grupperna, någon annan väg finns här inte! När ni avböjer separatfred med den motiveringen, att ni inte vill tjäna den tyska imperialismen, så är det fullkomligt riktigt, därför är även vi mot en separatfred. Men faktiskt tjänar ni fortfarande utan att vilja det den engelskfranska imperialismen, som har precis likadana annexions- och roffarsträvanden, vilka även de ryska kapitalisterna med Nikolaj Romanovs hjälp omsatt i fördrag. Vi känner inte ordalydelsen i dessa fördrag, men var och en som följt med den politiska litteraturen känner innehållet i dessa fördrag, även om han inte läst mer än en enda liten bok om ekonomi och diplomati. Och såvitt jag minns, har även Miljukov skrivit i sina böcker om dessa fördrag och löften, att man berövar oss Galicien, berövar oss sunden och Armenien, upprätthåller de gamla annexionerna och kommer att få en mängd nya. Det vet alla, men man fortsätter att hemlighålla fördragen och säger oss att om vi upphäver dem, så innebär det brytning med bundsförvanterna.

Till frågan om separatfred har jag redan sagt, att en separatfred inte kan komma i fråga för oss, och i överensstämmelse med vårt partis resolutioner finns det inte ens en skugga av tvivel om att vi avböjer den liksom varje överenskommelse med kapitalisterna. För oss vore en separatfred detsamma som en överenskommelse med de tyska roffarna, ty de plundrar oss likaväl som de andra. Men en likadan separatfred är även överenskommelsen med de ryska kapitalisterna i den ryska Provisoriska regeringen. De tsaristiska fördragen är kvar, de plundrar och stryper andra folk på samma sätt. När man säger: ”Fred utan annexioner och

kontributioner”, som varje rysk arbetare och bonde måste säga, emedan livet lär honom det, emedan han inte är intresserad av bankprofiter, emedan han vill leva – så svarar jag, att ledarna för den nuvarande Arbetar- och soldatdeputerade sovjeten från ”de folkliga” och mensjevnikernas parti trasslat till denna paroll. I sin Izvestija sade de, att det betyder status quo, d. v. s. tillståndet före kriget, återvändande till det som var före kriget. Är då inte det en kapitalistisk fred? Och vilken kapitalistisk fred sedan! Om ni för fram en sådan paroll, så skall ni veta att händelsernas gång kan föra edra partier till makten. Under en revolutionstid är detta möjligt, och ni blir tvungna att göra så som ni säger; och om ni nu föreslår en fred utan annexioner, så kommer tyskarna att antaga den men inte engelsmännen, ty de engelska kapitalisterna har inte förlorat en fotsbredd jord men roffat på alla håll och kanter. Tyskarna har roffat åt sig mycket, men också förlorat mycket och inte endast förlorat mycket, utan också ställts inför Amerikas, den mäktigaste fiendens intervention. Om ni föreslår fred utan annexioner och därmed menar status quo, så kommer det att gå därhän, att av ert förslag framgår en separatfred med kapitalisterna. Ty om ni gör detta förslag, så kommer de tyska kapitalisterna med tanke på Amerika och Italien, som de tidigare slutit fördrag med, att säga: ”Ja, vi antar denna fred utan annexioner; för oss är det inte ett nederlag, för oss är det en seger över Amerika och Italien”. Objektivt glider ni hän mot just den separatfred med kapitalisterna, som ni beskyller oss för, emedan ni i er politik, i handling, i edra praktiska åtgärder inte principiellt bryter med bankirerna, som är representanter för det imperialistiska herraväldet överallt i världen och som ni och edra ”socialistiska” ministrar i Provisoriska regeringen understödjer.

Härmed skapar ni er själva den motsägande och vacklande situation, där massorna inte förstår er. Massorna, som inte är intresserade av annexioner, säger: ”Vi vill inte föra krig för några som helst kapitalisters skull”. När man säger oss att en politik av dylikt slag kan avbrytas genom kongresser och överenskommelser mellan socialisterna i alla länder, så förklarar vi: ”Om imperialismen vore ett verk av enskilda förbrytare, så för all del –; men imperialismen är världskapitalismens utveckling, med vilken arbetarrörelsen är förknippad.”

Imperialismens seger utgör början till den oundvikliga och i alla länder ofrånkomliga sprängningen av socialisterna i två läger. Den som ännu fortsätter att tala om socialisterna som om någonting helt, någonting som kan utgöra ett helt, han bedrager både sig själv och andra. Hela krigets gång, de hela två och ett halvt år som kriget varat, har framkallat denna sprängning, sedan det enhälligt godkände Baselmanifestet uttalat, att detta är ett krig på den imperialistiska kapitalismens grund. I Baselmanifestet finns det inte ett enda ord om ”fosterlandsförsvaret”. Före kriget kunde man inte skriva ett annat manifest, liksom i dag ingen socialist kommer att föreslå, att man skall skriva ett manifest om ”fosterlandsförsvaret” i ett krig mellan Japan och Amerika, när det inte gäller ens egen rygg, inte de egna kapitalisterna och de egna ministrarna. Gör ett försök. Skriv en resolution för de internationella kongresserna! Ni vet, att kriget mellan Japan och Amerika redan är en avgjord sak, det har förberetts under årtionden, det är ingen tillfällighet, taktiken är inte beroende av vem som skjuter det första skottet. Det är löjligt! Ni vet mycket väl, att den japanska kapitalismen och den amerikanska har samma roffarnatur. På båda sidorna kommer man att tala om ”fosterlandsförsvaret”; det blir antingen brottsligt eller blir det en fruktansvärd svaghet, framkallad av ”försvaret” av våra fiendekapitalisters intressen. Det är därför vi säger att socialismen oåterkalleligen sprängts. Socialisterna har fullständigt gett upp socialismen, då de gått över på sin regerings eller sina bankirers, sina kapitalisters sida, hur mycket de än toge avstånd ifrån dem, hur mycket de än skulle utdöma dem. Det är inte utdömandet det beror på. Men stundom är utdömandet av tyskarna för att de understödjer sina kapitalister endast en täckmantel för försvaret av samma ”synd” från ryssarnas sida! Om ni anklagar de tyska socialchauvinisterna, d. v. s. personer, som endast i ord är socialister – möjligen är många av

dem socialister till hjärtat – men i handling är chauvinister, i handling inte försvarar det tyska folket utan de smutsiga, egoistiska och roffande tyska kapitalisterna, så försvara då inte de engelska och franska och ryska kapitalisterna! De tyska socialchauvinisterna är inte sämre än de, som i vår regering fortsätter att bedriva samma politik av hemliga fördrag och rofferi och skyler det med goda och fromma önsknings, som innehåller mycket gott och som sett ur massans synpunkt –det tillstår jag – förefaller absolut uppriktigt, men där jag inte finner och inte kan finna ett enda ord av politisk sanning. Det är bara er önskan, men kriget är liksom förut samma imperialistiska krig för samma hemliga fördrag! Ni uppmanar andra folk att störta bankirerna, men understödjer edra egna! Ni talar om fred, men vilken fred, det säger ni inte! I fråga om en fred på basen av status quo blev man oss svaret skyldig, när vi påvisade denna skriande motsägelse. I er resolution, där ni kommer att tala om fred utan annexioner, kan ni inte säga, att det inte är status quo. Ni kan inte heller säga, att det är status quo, d. v. s. återupprättandet av förkrigsläget. Vad skall således ske? Fråntaga England de tyska kolonierna? Försök att göra det med fredliga överenskommelser! Ni kommer att bli utskrattade. Försök att utan revolution fråntaga Japan Kiautjau och öarna i Stilla havet, som det rövat!

Ni har invecklat er i olösliga motsättningar. Men när vi säger ”utan annexioner”, så förklarar vi att denna paroll för oss endast är en underordnad del av kampen mot världsimperialismen. Vi säger att vi vill befria alla folk och börja med vårt eget. Ni åter talar om krig mot annexioner och fred utan annexioner, men inom Ryssland fortsätter ni att bedriva annexionspolitik. Det är någonting oerhört! Ni och er regering, edra nya ministrar, försätter i själva verket att bedriva annexionspolitik i Finland och Ukraina. Ni trakasserar den ukrainska kongressen och förbjuder den genom edra ministrar att sammanträda. Är det inte en annexion? Det är en politik, som hånar de folkslags rättigheter, vilka torterats av tsaren för att deras barn vill tala sitt modersmål. Det betyder att frukta för enskilda republiker. Ur arbetarnas och böndernas synpunkt är sådana ingenting förskräckligt. Låt Ryssland bli en union av fria republiker. Arbetar- och bondemassorna kommer inte att föra krig för att hindra detta. Låt varje folk bli fritt och låt framför allt de folkslag bli fria, tillsammans med vilka ni gör revolutionen i Ryssland. Utan en sådan åtgärd dömer ni er till att i ord vara en ”revolutionär demokrati” medan hela er politik i själva verket är kontrarevolutionär.

Er utrikespolitik är antidemokratisk och kontrarevolutionär, men en revolutionär politik kan försätta er i ett sådant läge att ett revolutionärt krig blir nödvändigt. Men det är inte alls ovillkorligen nödvändigt. Denna punkt har både referenterna och pressen på senare tid mycket sysselsatt sig med. Jag skulle gärna vilja ingå närmare på denna punkt.

Hur föreställer vi oss praktiskt utvägen ur detta krig? Vi säger: det finns ingen annan utväg ur kriget än revolutionen. Stöd de av kapitalisterna förtryckta klassernas revolution, störta kapitalistklassen i ert eget land och giv därmed de andra länderna ett exempel. Endast det är socialism. Endast det är kamp mot kriget. Allt annat är löften och fraser eller fromma och goda önsknings. I alla världens länder har socialismen sprängts. Ni råkar i allt större förvirring, om ni står i förbindelse med de socialister, som understöder sin regering, om ni glömmer att de verkliga socialisterna i England och Tyskland som ger uttryck åt massornas socialism, förblivit isolerade och sitter i fängelserna. Men endast de är förespråkare för den proletära rörelsens intressen. Men om den förtryckta klassen i Ryssland skulle komma till makten? När man säger oss: hur skall ni ensamma kunna bryta er ut ur kriget, så svarar vi: ”Ensam kan man inte bryta sig ut.” Varje resolution av vårt parti, varje tal av våra mötestalare förklarar, att det vore en absurditet att tro, att man kunde bryta sig ut ur detta krig ensam. Hundratals miljoner människor, hundratals miljarder kapital är invecklade i detta krig. Det finns intet annat medel att komma ut därur än genom att makten övergår till den revolutionära klassen, som är förpliktad att faktiskt krossa imperialismen, d. v. s. slita sönder de

annexionistiska trådar, som finans- och bankkapitalet spunnit. Innan det faktiskt blivit gjort, är ingenting gjort. Omvälvningen har inskränkt sig till att ni i stället för tsarismen och imperialismen fått en halvrepublik, som är imperialistisk helt igenom, där inte ens de revolutionära arbetarnas och böndernas representanter förstår att komma tillrätta med Finland och Ukraina på ett demokratiskt sätt, d. v. s. utan att frukta för att de skall avskilja sig.

När man säger, att vi strävar efter separatfred, så är det inte sant. Vi säger: ingen separatfred med några som helst kapitalister, framför allt inte med de ryska! Men Provisoriska regeringen har slutit separatfred med de ryska kapitalisterna. Bort med denna separatfred! Vi kommer inte att erkänna någon slags separatfred med de tyska kapitalisterna och inte inlåta oss på några underhandlingar, men inte heller någon separatfred med de engelska och franska imperialisterna! Man säger oss, att om vi bryter med dem, så innebär det att träffa en överenskommelse med de tyska imperialisterna. Det stämmer inte, man måste genast bryta med dem, därför att det är ett roffarförbund. Det sägs att man inte får publicera fördragen, ty det vore att dra skam över hela vår regering och hela vår politik i varje arbetares och varje bondes ögon. Om vi skulle publicera dessa fördrag och tydligt och klart säga ut på de ryska arbetarnas och de ryska böndernas möten, och särskilt i varje avsides liggande bondby: ”Se vad ni nu strider för, för sunden, för att kvarhålla Armenien”, så kommer alla att säga: ”Ett sådant krig vill vi inte”. (*Ordföranden: "Er taltid är slut". Tillrop: "Fortsätt".*) Tio minuter till. (*Tillrop: "Fortsätt".*)

Jag säger att alternativet: antingen med de engelska eller med de tyska imperialisterna; fred med tyskarna betyder krig mot engelsmännen, är oriktigt. Detta alternativ är bekvämt för dem, som inte bryter med sina kapitalister och bankirer och tillåter ett förbund med dem, likgiltigt vilket. Oss passar det inte. Vi talar om att försvara vårt förbund med den förtryckta klassen, med de förtryckta folken. Förbli trogna ett sådant förbund, då blir ni en revolutionär demokrati. Det är ingen lätt uppgift. Den uppgiften låter en inte glömma, att vi under vissa förhållanden inte kan undgå det revolutionära kriget. Ingen enda revolutionär klass kan avsvärja sig det revolutionära kriget, ty annars dömer den sig till en löjlig pacifism. Vi är inga tolstojaner! Om den revolutionära klassen övertager makten, om det inte blir några annexioner kvar i dess land, om bankerna och storkapitalet inte kommer att ha någon makt, vilket inte är lätt i Ryssland, så kommer denna klass att inte i ord utan i handling föra ett revolutionärt krig. Ett sådant krig kan man inte avsvärja sig. Det vore att förfalla till tolstojanism, till kälkborgerlighet, det vore att glömma all lärdom, som marxismen gett, alla de europeiska revolutionernas erfarenhet. Ryssland ensamt kan man inte stryka bort ur kriget. Men det växer fram väldiga bundsförvanter, vilka nu inte tror på er just därför att er inställning är motsägande eller naiv, just därför att ni ger andra folk rådet: ”Ned med annexionerna”, men bibehåller dem hos er. Åt andra folk säger ni: ”Störta bankirerna”, men edra egna störtar ni inte. Försök med en annan politik. Publicera fördragen och prisge dem åt skammen inför varje arbetare och bonde. Säg: ”Ingen fred med de tyska kapitalisterna och fullständig brytning med de engelsk-franska kapitalisterna! Må engelsmännen draga i väg från Turkiet och sluta upp med att kriga för Bagdads skull! Må de packa sig bort från Indien och Egypten! Vi vill inte föra krig för att det rövade bytet skall bibehållas, liksom vi inte kommer att öda en enda atom av vår energi för att de tyska rövorna skall få behålla sitt byte.” Om ni gör detta – och det har ni ju sagt, men i politiken tror man inte på ord, och det gör man rätt i – om ni inte bara säger det utan även gör det, så kommer de bundsförvanter, som nu finns, att ge sig tillkänna. Se på stämningen hos varje förtryckt arbetare och bonde; de sympatiserar med er och beklagar att ni är så svaga, att ni låter bankirerna bli kvar, fastän ni har vapen. De förtryckta arbetarna i alla land är edra bundsförvanter. Då kommer det att inträffa, som revolutionen 1905 faktiskt påvisade. När den började var den oerhört svag. Men vad var dess internationella resultat? Hur har den ryska revolutionens utrikespolitik bestämts genom denna politik, genom 1905 års

historia? Nu bedriver ni den ryska revolutionens utrikespolitik i fullständig samklang med kapitalisterna. Men året 1905 har visat, hur den ryska revolutionens utrikespolitik bör föras. Det är ett obestridligt faktum att det utbröt gatuoroligheter och att man började bygga barrikader i Wien och Prag efter den 30 (17) oktober 1905. Efter år 1905 följde år 1908 i Turkiet, 1909 i Persien och 1910 i Kina. Om ni riktar er uppmaning till den verkligt revolutionära demokratin, till arbetarna, de förtryckta, i stället för att sluta förbund med kapitalisterna, så får ni inte förtryckarklasserna till bundsförvanter, utan de förtryckta klasserna, inte de folkslag, där förtryckarklasserna nu temporärt härskar, utan de folkslag, som man i dag styckar sönder.

Här påminner man oss om den tyska fronten, där ingen av oss föreslagit den ringaste ändring förutom fritt spridande av våra upprop, vilka på den ena sidan är tryckta på ryska och på den andra på tyska. Där säges det: "Kapitalisterna i båda länderna är rövare; deras avlägsnande är endast ett steg mot freden." Men det finns även andra fronter. På den turkiska fronten har vi en armé, vars numerär jag inte känner. Ifall denna armé, som nu befinner sig i Armenien och företager annexioner, vilka ni tål fastän ni predikar fred utan annexioner för andra folk, ehuru ni har styrka och makt – om denna armé skulle taga itu med att realisera detta program, om den skulle göra en oavhängig armenisk republik av Armenien och överlämna åt den de pengar, som Englands och Frankrikes finansmän tar av oss, så skulle det vara bättre! Det påstås att vi inte kan klara oss utan Englands och Frankrikes finansiella understöd. Men detta understöd "stödjer" oss på samma sätt som repet stödjer den hängde. Må den ryska revolutionära klassen säga: "Bort med detta understöd, jag erkänner inga skulder som gjorts hos de franska och engelska kapitalisterna, jag uppmanar till uppror mot kapitalisterna! Ingen fred med de tyska kapitalisterna och intet förbund med de engelska och franska!" Om man i verkligheten skulle bedriva denna politik, så skulle vår turkiska armé kunna frigöras och överföras till andra fronter, ty då skulle alla Asiens folk se att det ryska folket inte endast i ord proklamerar fred utan annexioner på basen av folkens självbestämmande, utan att den ryska arbetaren och bonden i handling ställer sig i spetsen för alla förtryckta folkslag, att kampen mot imperialismen för dem inte är någon tom önskan och ingen paradfras av ministrarna, utan att den är ett livsintresse för revolutionen.

Vårt läge är sådant, att ett revolutionärt krig kan hota oss, men inte ovillkorligen måste inträffa, ty de engelska imperialisterna kan knappast föra krig mot oss, om ni i handling visar de folk, som omger Ryssland, ert exempel. Bevisa att ni befriar den armeniska republiken, träffa överenskommelser med arbetar- och bondedeputerades sovjeter i varje land om en fri republik, då kommer den ryska revolutionens utrikespolitik att bli verkligt revolutionär, verkligt demokratisk. Nu är den det endast i ord, i handling är den kontrarevolutionär, emedan ni är förbundna med de engelsk-franska imperialisterna och inte vill säga det öppet, utan fruktar att erkänna det. Det vore bättre, om ni i stället för denna uppmaning: "störta de främmande bankirerna" rent ut skulle ha sagt det ryska folket, arbetarna och bönderna: "Vi är för svaga, vi kan inte kasta av oss de engelsk-franska imperialisternas ok, vi är deras slavar, därför för vi krig." Det hade varit en bitter sanning, den skulle ha haft en revolutionär betydelse och den skulle ha bidragit till att påskynda detta roffarkrigs avslutande. Det är tusen gånger mera värt än en överenskommelse med de franska och engelska socialchauvinisterna, än inkallandet av kongresser, än fortsättandet av denna politik, där ni faktiskt är rädda för att bryta med imperialisterna i ett land och förbli ett annat lands bundsförvanter. Ni kan stödja er på de förtryckta klasserna i de europeiska länderna, på de förtryckta folken i de svagare länderna, vilka Ryssland ströp under tsarerna och som det fortfarande stryper, såsom exempelvis Armenien; stödda på dem kan ni ge frihet och hjälpa deras arbetar- och bondekommittéer; ni kunde ställa er i spetsen för alla förtryckta klasser, alla förtryckta folk i kriget mot den tyska och den engelska imperialismen, som inte kan sluta sig samman mot er,

emedan de är inbegripna i kamp på liv och död med varandra, emedan de befinner sig i oövervinneliga svårigheter, medan den ryska revolutionens utrikespolitik, det uppriktiga, verkliga förbundet med de förtryckta klasserna, med de förtryckta folken kan få framgång, har 99 chanser av 100 för att få framgång!

Nyligen läste vi i vårt partis Moskvatidning ett brev av en bonde, vari vårt program kommenteras. Jag tillåter mig att avsluta mitt tal med ett kort citat ur detta brev, som visar hur bonden uppfattat vårt program. Brevet är publicerat i nr 59 av Sotsialdemokrat, vårt partiorgan i Moskva, och återgivet i nr 68 i Pravda.

”Man måste klämma åt bourgeoisin hårdare, så att den spricker i alla sömmar. Då kommer kriget att ta slut. Men om vi inte klämmer åt bourgeoisin så hårt, kommer det att gå illa.”

Pravda nr 95, 96 och 97, den 13(30 juni), 14 (1) och 15 (2) juli 1917